

חורף
תשכ"ח

ערתו ליפואי ולעובדי אפיות נושא. אל ים. בעיתו • גליון מס. 21 • חורף תשכ"ח • ינואר 1968

יום א ים

הר אדיר

נתיבים רחוקים

אמנות אל

בנוסעך בכביש גבול-הצפון אתה רואהו פתאום בכל הדרו, כשהוא ניצב מול הר-מירון. עין אנוש לא תבחין כי הר אדיר זה נופל בגודלו משכנו, הנחשב לגדול שבהרי המדינה.

הוא מתנשא לגובה של 1006 מטרים ובפי הערבי כונה ג'בל-עדתיר. הסבת שמו לעברית נעשתה, ללא ספק, תוך כוונה לשייר את צליל שמו הקודם. הכינוי הר-אדיר היה, אי-פוא, מוצלח ביותר: נותר משהו מצליל השם הערבי ויחד עם כך מוצה בתוך השם החדש רישומו העז של הר עגלגל ומתנשא זה, החולש על סביבותיו — הר אדיר.

להר אדיר, אשר בגליל העליון, קל להגיע. כאמור, כביש גבול-הצפון ממש חובק את מרגלותיו וזה קורה לא הרחק מצומת-סאסא. סמוך למקום העליה להר קיימת היאחזות בירנית. מראש ההר נפרשים מראות מרהיבים על פני הסביבה הקרובה והרחוקה. אפי-שר להציץ ממנו עמוק לתוך שטח הלבנון; ניתן לראות ממיצפורו את הים והכרמל, את ארץ הגליל המערבי וחלק מן המזרחי, ועוד.

אדירותו של הר-אדיר משתלבת יפה באדירותה של הר-אדיר האניה — „ענק ימי“, שיהיה הגדול והמסוכלל מכל אניות הצובר של צי הסוחר הישראלי.

מעמסה של האניה הר-אדיר יגיע ל-76,600 טון. אורכה הכללי 800 רגל ורוחבה 104 רגל. השוקע שלה, כשהיא במעמס מלא — 47 רגל ו-5 אינטש. יש לה 9 מחסנים וגובהה המירבי הוא 100 רגל. למנועה הספק של 18,400 כ"ס והיא מפתחת מהירות של 16 קשר כשהיא במעמס מלא.

א/מ „ערד“: הפליגה מיוסטון שבארה"ב לחיפה כדי לפרוק מטען של גרעינים. לאחר מכן תפליג שוב לגולף.

א/מ „הריבשן“: ממשיכה בהובלת בנות מאמריקה המרכזית לארה"ב או צפון אירופה.

א/מ „הריבנען“: טענה פלדה ביפן לפריקה ברדוד סיני שבקלופורניה. שם טטען מלח לפריקה ביפן.

א/מ „הריכרמל“: הטעינה מטען של מלח בתפורת המיועד ליפן.

א/מ „הרקסטל“: פרקה מטען של פחם ביפן ותפליג לסיני שבאוסטרליה.

א/מ „הריגלבו“: תפליג מקוסקי שביפן לחוף המערבי של ארה"ב ותבצע הפליגה ליפן וחזרה.

א/מ „הריגלע“: הפליגה מפוארטו קורטז לברמרהבן לשם תגיע ב-18.1.68.

א/מ „הרימרון“: הגיעה לוסרפורט שבגרמניה בראשון בינואר עם מטען של עפרות ומשם הפליגה לונצואלה.

א/מ „הריסיני“: הפליגה מדסטרון לחיפה עם מטען של גרעינים.

א/מ „הרימבור“: פרקה בפון מטען של גרעינים.

א/מ „תליאביב“: יצאה מחיפה לארה"ב כדי לטעון ליעד שטרם נקבע.

א/מ „הרימון“: הפליגה מפוארטו קורטז בסוף דצמבר לברמרהבן שם היא צפויה ב-12.1.68.

איש לא ישלה את הקדמים וההניכים החדשים שלנו כי הימאות הוא מקצוע קל. העבודה בים איננה „פיקניק“ ולא „הרפתקאות קלילות“. אך אין ספק שבמרוצת ההפלגות ילמדו לדעת כי מי שמתכוון להיות ימאי של ממש — עתידו מובטח לו ואפשרויות הקידום שלו הן נרחבות ומחירות — ללא כל השוואה לנתונים המקובלים בחוף.

רבישת מקצוע הימאות מותנה, בין היתר, בהשקעת רצון ומאמץ. ומי שמשקיע את המאמץ הנדרש — מובטח לו כי יקטוף את הפרי שטומן מקצוע זה בחובו. המערכת.

עם צאתו של גליון זה תימצא האניה „הריאדיר“ בשלבים אחרונים לפני מסירתה לחברה. „הריאדיר“ הגדולה והחדשה באניות „אליים“, אשר הושקה בראשית חודש נובמבר, צפויה לצאת אל הים בחודש דש סברואר, כשהיא נושאת כמחרי תה את החותם של „הגדולה והמי שובלית באניות צי הסוחר הישראלי“, וכשהיא מלווה בכרכתו של כל מי אשר יודע מה הוא ערבה של אניה מעין זו למשק הישראלי ולימאות הישראלית, המתעצמת והולכת בהתמדה. פחות משנה לאחר שתצא להפלגת הבכורה שלה, יזנף הגל החברה מעל אנית-האחות שלה. „הריאדיר“ כמו קודמותיה, היא הוכחה נוספת למדיניות החברה לצעור עם הזמן ולהקדים את מתחיה ריה בבניות אניות בגודל ומטפסו הדיש והטכני, התואם את תחזיות התפתחות הסחר הבין לאומי.

אולם, גם האניה הטובה ביותר והמודרנית ביותר תזמקע צוות טוב כדי שניתן יהיה להפיק את המירב מיתרונותיה. ומשם ששוקדת ההבי רה על „הפקת“ האניות המתאימות ביותר, כך היא משקיעה מאמצים בניכוש הצוותים הטובים ביותר שניתן להרכיב בתנאי מוח האדם החמורים בהם נתון צי הסוחר הישראלי. כדי למצוא לאניות הקיימות ולאלו הניבנות את מוח האדם המתאים, שמה החברה רגש על טיפוח קדמים והניכים.

לאחרונה עלו על „תליאביב“ 6 צוערי סיפון, על „הרימיני“ 4 צוערי מכונה ושני צוערי סיפון, על „הערד“ 3 צוערי מכונה, ואילו על המיכלית נתקבלו 6 הניכי מכונה. חברת „אליים“ מקדמת את 21 הימאים-לעתידי בכרכה ומאחלת להם חבלי הסתגלות קלים ולימודים פורי יום. היא משובטקת כי הם ימצאו בקציני האניות והימאים הוותיקים מורים טובים, אשר יעשו הכל כדי לשלבם בחיי האניה ולהקנות להם — נוסף ללימוד ולאיוון השיגרת — גם מניסיונם העשיר ומכושרם.

ז' אהבתי

לאלי חזוט, מלצר על א/מ, "הריכנען"
ד"ש מההורים והאחים. (למעלה משמאל)

לציון בן סימון, מלח רגיל מא/מ, "הרימירון"
ד"ש מאבא, אמא אחיך. (באמצע)

לאלחוטאי רוני לוי מא/מ, "הר מירון" ד"ש
חמה מההורים האחים. (למטה משמאל)

לאלחוטאי נתן ארונון מא/מ, "הריכרמל"
ד"ש מאבא אמא. (למטה)

זרקור על...

מרדכי ירקוני

כלכל-ראשי מרדכי (מוטקה) ירקוני הוא מוותיקי העובדים בחברת אליום והחל משרת על אניותיה עוד בתקופת "קו ישראל-אמריקה".

באופן הרשמי ביותר ירקוני הוא כיום גבר בן 48 ונראה שמור היטב ומאושר מאוד לגבי גיל זה. למעשה, הוא רק בן 43 ומוזה שנים רבות שהתייחס מלהחזיר לעצמו גיל רשמי אמיתי. טוב לו, הוא אומר, להחשב בחמש שנים מבוגר מכפי גילו הממשי ובו בזמן להרגיש בעשרים שנה צעיר יותר...

הענין הזה, עם הגיל, התחיל ב־1939 והוא אז נער בן 15, שנולד וגדל בצ'כיה. או אז החליט מפקדו בבית"ר כי שמו אירופה מתקדריים מהר מדי וטוב יעשו נערינו אם ימחרו לעלות לארץ-ישראל. בקונסטנצה עגנה או אניה בשם "קטינה", אשר באה להטעין מעפילים, ולנער מרדכי ירקוני סודר שם מקום. אולם משהגיע לקונסטנצה נתברר כי הוחלט להכניס במקומו מישהו מבוגר יותר, כדי למלט אותו מן הצורך להתייחס לצבא. מפקדו של ירקוני לא אמר נואש, ערך זיוף קל בניירותיו של הנער וזה צמת בבת אחת בחמש שנים, כשאימת הגיוס מרחפת גם עליו. ברגל קלה עם מטען של חמש שנים נוספות עלה ירקוני על "קטינה".

זו היתה הפעם הראשונה בחייו שראה ים ואניה ואם להסיק מהמשך סיפורו, לא היתה זו פגישה מלבבת ביותר, העתידה להותיר אחריה מאויים להיות אישיים, חודשים רבים סובבה האניה בים, קר" בה לחופי הארץ וחורה. באחת הפעמים, כשהיתה ליד חוף כרתים, חשה לעזרתה של אניה מעפילים אחרת שטבעה שם. נוסעי הספינה הטבועה הועלו ל"קטינה", שעתה הצטופפו בה בתנאים לא-אנושיים

כמעט אלפיים נפש. ומסע העינויים נמשך. מפעם לפעם קרבה הספינה לחופי הארץ והורידה כמה עשרות, או לכל היותר מאות ספורות של נוסעים, ושוב היתה מסתלקת ללב ים. האנשים ירדו לחוף ללא מזוודות. כל רכושם היה בבטן האניה והובטח להם כי לאחר תום הורדת כל הנוסעים יורדו גם המזוודות ויועברו אליהם. הבטחה זו לא מומשה לעולם.

ירקוני היה בקבוצה האחרונה שהורדה. לאחר תודשי תלאות רבים, כשביתניים כבר מתחוללת מלחמת העולם השנייה. הוא נשלח לפלוגת בית"ר במשמר-הירדן ובסוף 1941 התייחס לצבא הבריטי. הוא שרת במדבר המערבי ובחזית איטליה, נפצע בקרבות על ראוונה. חזר ארצה וב־1946 שוחרר. יחד עם חבר ניהל מסע"דה בנתניה, אולם ביתניים החמירו המצב בארץ והוא נקרא אל הדגל. את עיקר

כלכל ראשי, מרדכי ירקוני

הקרבות עבר במסגרת הטיבה 7, אשר לחמה אז בגליל.

לאחר המלחמה פיתה אותו חבר להי"רשם לקורס "משק על הים".

"לא ידעתי מה זה, — מחייך היום מוטקה ירקוני — לא ידעתי בשביל מה אני צריך את זה. לא היתה לי שום משי"כה אל הים ולא היו לי שום זכרונות טר"בים ממנו. אבל משהו אחר לעשות לא היה לי והחבר הצליח לפתות אותי. אחרי שלושה חדשים של קורס במשק העלו אותי על אחת מאניות צי"ם. הייתי עליה שלושה חודשים ובהזדמנות ראשונה יר"דתי. זה הספיק לי".

שלוש שנים חי ביבשה עד שנוקק לים. ושוב, לא קסם הגלים משך אותו.

כי האפשרות לפתור בדרך זו בעייה אי"שית מוסיימת, זה היה ב־1954.

"עליתי אז ל"תל-אביב" הישנה — מספר ירקוני — תפקידי היה מלצר-תאים. לא היו לי שום תכניות לשרת על הים זמן ממושך ולא התענינתי בכל אפשרויות קידום. אבל ביתניים עבר הזמן ולהפתע"תי גיליתי כי אני עדיין על הים וכי בשלב זה אין לי שום תכניות לרדת לחוף. אם כך, אמרתי לעצמי, צריך להתקדם קצת. כשבאנו פעם אחת לחוף הלכתי לדבר עם אליהו ברכה. הסברתי לו שאם אני כבר נשאר על הים, כדאי לתת לי שאנס ולראות אם אני מסוגל לעשות יותר מאשר ניקוי קביונות. הוא נתן לי את השאנס. הצמיד אותי לכלכל ראשי, קיבל ממנו, כנראה, חוות דעת טובה וכעבור חודשים אחדים התמניתי לכלכל-ראשי והעלו אותי על "הר-גלבוע".

וכך הפכה הפלגתו הזמנית של ירקוני להפלגה ממושכת למדי, שבקרוב ימלא לה "בר-מצווה".

תפשונו אותו על החוף, בין אניה לאניה. ענב את "תל-אביב" לחופשת חוף ובחודש הבא יטוס לאנגליה. כדי להשתלט על ממלכת הכלכלה של "הראדיר". לא"חר שגילגלנו בהיסטוריה שלו ביקשנו כי ימסור לנו, ולו על קצה המזלג, את דעתו על החברה ועל העבודה בה.

"לי אישית, — אמר ירקוני — אין מה להתלונן. אני משתדל לתת את המכסי"מוס ונדמה לי שמעריכים את זה. כמוכן שלאישי הצוות יהיו תמיד טענות ותמיד יהיה נדמה לו שמסדרים אותו, שמשדד"לים לחסוך על חשבוננו. וזוהי, כמוכן, שטוה. אני מודיע לך שמבחינת המזון ועוד כמה שרותים נותנת החברה הרבה יותר מאשר דורש החוזה. ואני מוכן לג"לות לך סוד: אני מוציא על יום כלכלה לאיש 30 עד 40 סנט יותר מן התקציב המוסכם ומעולם לא קיבלתי על כך הערה או גערה מצד הנהלת החברה.

אבל מה שמדאיג, ולא רק אותי, הוא ענין רמת הצוות. והמדובר בדירוגים. זוהי בעייה של כל הצי הישראלי היום. שולחים לאניות תומר גרוע. שולחים טר"פוסים שעל החוף לא היו מחזיקים אותם אפילו שעה אחת. הם גורמים לדמורלי"ציה ולמתיתות במשך כל הנסיעה. המש"מעת מתרופפת והצרות לא מאחרות לבוא. המשונה שאיגוד הימאים נותן לכמה מה" (סוף בעמוד הבא)

אזהרות ניווט

שיטה בינלאומית למניעת אסונות בים

מאת: לייטננט קומאנדר ד. ר. בנסון

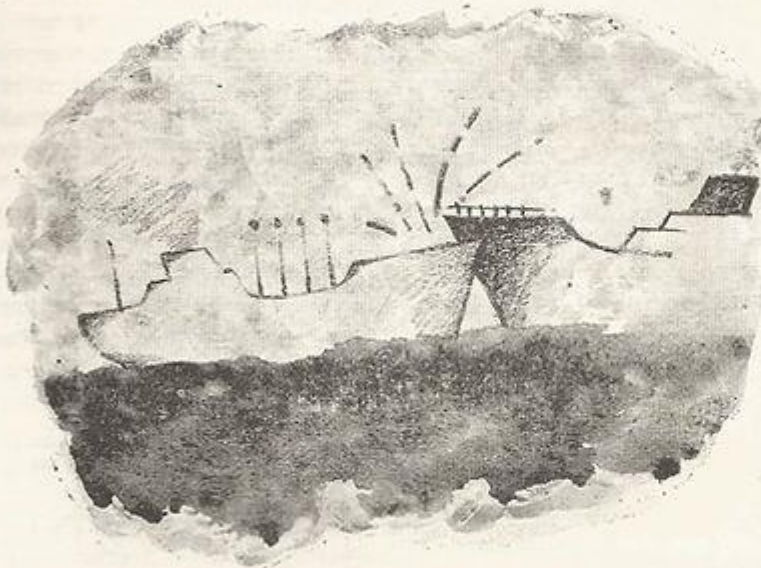
הטביעה לתחנה נורת'פורלאנד ומידע זה הועבר במהירות אל המשרד לשרטוט מפות.

השכם למחרת, שודר שדר משלוש התחנות הללו והוא כלל פרטים מדויקים יותר על אחר הטביעה וכן תיאור המצוף. עד כאן הכל טוב ויפה. אניות הותרו ואסונות נוספים נמנעו.

מערכת שידורי האזהרה לטווח קצר המכונה ע"י אנשי משמר החופים והצי הבריטי "WZ" מכסה את הימים המקיפים את האי הבריטי. שידורי אזהרה אלה משודרים מתחנות המצויות לאורך החוף פים, כל עוד הסכנה קיימת, או עד שפר"טיה מופצים בדרכים אחרות. מבחינה זו דומה שיטה זאת לרוב מערכות האזהרה

המערכת הבינלאומית של אזהרות לניווט היא אמצעי חיוני לשמירת הבטיחות בים.

אין בנמצא כל נתונים סטטיסטיים שיוכלו להוכיח האם מנעה אזהרה מסוימת בתחום הניווט שואה מאניה כלשהי, אולם ישנן די הוכחות המלמדות כי הרבה אסונות בכוח עשויים להימנע על ידי שימוש נכון בשירות הניתן חינם לכל הימאים. החשיבות החיונית ברישום עדכני של שדורי האזהרה על ידי רב החובל מומחשת על ידי המקרים שבהם נטרפים כלי שיט, אסונות שמעולם לא היו צריכים לקרות.

בערפל הכבד שכיסה את תעלת למא"נש התנגשה מיכלית בספינת חופים. הספינה טבעה בנתיב המעבר הימי והיוור תה סכנה לשיט בטוח. תחנת הרדיו נורת'פורלאנד קיבלה בקביעות ידיעות על המתרחש בגל המצוקה. שידורים אלה נתנו תמונה על מקום הטביעה של המיכלית. ההגדרה התאימה למקום שצויין ע"י המיכלית עצמה.

מידע זה הועבר מיד מתחנת נורת'פורלאנד אל שרטוט המפות במיניסטריון ההגנה הבריטי ולבסיס רשות טריניטי*

* טריניטי (Trinity House) הנה הרשות המטונה על מגדלי אור, מצופים, נווט וכי בחופי אנגליה.

לטווח קצר המופעלות במדינות אחרות. להוציא אזהרות מקומיות ביותר, המופ"צות מטעם רשויות של נמלים גדולים, משודרות כל ההודעות על סכנה לניווט בבריטניה מטעם משרד הצי. גורם זה הוא המסנן את כל הדוחות בתחום זה, כדי למנוע שידורים מיותרים ומבלבלים. שאינם אלא מכובדים זמן שידור.

שיטה יקרה

מערכת האזהרה מעבירה במהירות את המידע החיוני לכל האניות המצויות בתחום של כמה מאות מיל מכל צד סביב הסכנה. אולם שיטה זאת יקרה והיא עולה למישהו, בדרך כלל למיניסטריון המסחר או לרשות המיגדלורים או הנמלים שי-

מיניסטריון הצי בהארוויץ. ספינת רשות טריניטי "רדי" יצאה מיד אל מקום האסון, גילתה את מקום הטביעה וסימנה אותו. עוד לפני רדת הלילה, במצוף-תאורה המשמש לציון כלי שיט שנטרפו.

אולם כיצד להעביר ידיעות לאניות על הסכנה התכווה מתחת לפני המים? שרטוט המפות העביר מיד הודעה על המקרה, המבוססת על דיווחי המיכלית, לתחנות הרדיו של ניטון, האמבר ונורת'פורלאנד. הודעה זו שודרה על ידי שלוש התחנות וכן שודרה בכל גלי הקשר המקובלים באופן שגרתי. כך נודעה הסכנה לכל האניות שנמצאו בין סטארט פוינט לניורקאסל. עם הנחת המצוף שיד"רה הספינה "רדי" את הגדרת מקום

(טוף מהעמוד הקודם)

טיפוסים האלה את כל הגיבוי ולא מאפשר להוריד אותם מהאניה. אני יודע שהדבר גורם להתמרמרות עצומה אצל הקצינים ועל מחשבות שכך אי אפשר להמשיך יותר וצריך לחפש סידור על החוף. הפל"גות טרמפ זו עבודה קשה ולא נוהג ביותר. או מבקשים לפחות אניה מסודרת, עם צוות מתקבל על הדעת, שלפחות יהיה סיפוק מהעבודה השקטה. או מספיק שיהיה עושה-צרות אחד בתוך הצוות כדי להפוך את האניה לגיהנום. ולהעיף אותו קשה מאוד. יש לו איגוד, והאיגוד הזה לא מבין שכשהוא מגן על טיפוס כזה, הוא הורס בכך את המקצוע.

"אני חושב, — מסכם ירקוני — כי אם לא יעשו משהו רדיקאלי בשטח זה, יגיעו הדברים לידי משבר. אם לא תש"נה הרמה, הטובים ילכו".

גב' פולד

גב' פולד, אשת מ/ראשי: (לא הייתה בביתה. את הטלפון הרימה בתה עדינה. וזו תגובתה): "הבשורה על קיצור השתיה מחוץ לבית גרמה, כמובן, אושר לכל בני המשפחה. ברור כי ככל שתקופת הפרידה מהבית קצרה יותר, כן גדלה השמחה".

גב' פלד, אשת מכונאי ראשון: "כמובן שעדיפה פרידה של חצי שנה על פרידה של שנה. זו ג'סטת יפה מצד החברה מצד אחד, ומצד שני הישג יפה של העובדים. אני חושבת כי הקלה זו מגיעה להם בהחלט. תמורת המסירות והאחריות שהם מגלים כלפי החברה. אני רואה זאת אצל בעלי בכל פעם שהוא מגיע הביתה. מהבית שלנו רואים את הגמל וכל פעם הוא יוצא למרפסת ומש-

ב קרב משפחות רבי החובלים והמכונאים הראשיים, החובלים הראשונים והמכונאים הראשונים פשטה חיש מהר השמועה בדבר הפחתת משך השעות מחוץ לחופי הארץ — במקום 15-12 חודשים עד כה, 6-8 חודשים לרבי החובלים והמכונאים הראשיים ו-8-10 חודשים לחובלים ראשונים ומכונאים ראשונים, מכאן ואילך. פרוש הדבר קיצור תקופת השרות הרצוף בים — ב-50% בקרוב, עובדה הטומנת בחובה משמעות רבה לגבי פתרון בעיית הניתוק הממושך מן הבית, שיפור מופלג בתנאי השרות ועידוד רב לנשות וילדי הימאי. כתבנו, שערך משאל-בזק טלפוני בקרב כמה מנשות רבי-החובלים והמכונאים הראשיים, מביא להלן את תגובותיהן.

קצת פחות בחוץ - קצת יותר בבית

גב' שטריק

קוף לשם. דואג לאניה שלי, כאילו הוא רכוש הפרטי. ואני מתארת לי שיש בחברה רבים כמוהו. אם רואים בקיצור תקופת השרות בים פרס, הרי זה פרס שמגיע להם בהחלט".

גב' קושילביץ, אשת ר/חובל: "אני אישית לא סבלתי הרבה מבעיית השיחות הממושכות של הבעל בים. אף פעם לא חלפו יותר משלושה חודשים של פרידה. אבל אני מכירה את הבעייה היטב ומעורה בה. אין ספק שהסידור החדש מהווה תרומה גדולה וחשובה הן לימאי והן לאשתו ולילדיו. זוהי התקדמות מרחיקת לכת ובמידה מסוימת פתרון לבעייה שתמיד העיקה, הן על המשפחה בחוף והן על הבעל בים. קל יותר לצאת מהבית בידיעה כי הפרידה תימשך חצי שנה, או שמונה חודשים במקרה הגרוע, מאשר יציאה לתקופה בלתי ברורה, העשויה להימשך משנה ועד 15 חודשים. כאמור, לי אישית עדיין לא היה נסיון גרוע בשטח זה, אך אני יודעת לבטח כי לגבי נשים אחדות זוהי ממש בשורה מקילה".

גב' שטריק, אשת ר/חובל: "זוהי בשורה כעתה. אין ספק כי לגבי נשי וילדי הימאי זה עידוד רב. תגובתו של בני בן ה-14, כשקרא את הדבר בעתון, היתה: 'יפי היי!'"

גב' קושילביץ

שאלות מו-חמד אבו-טרוף

ג'מאל מוחמד אבו-טרוף

שאלה: והמשפחה?

תשובה: בטח שלא היו מאושרים. לא רגילים לזה. כל כך רע על היבשה שצריך ללכת לים? בהתחלה, כשעבדתי בצי"ם, נסעתי בקווים קצרים. כל כמה שבועות הייתי מגיע הזרה. כשעברתי ל"אלים" ב-1966, ואמרתי בבית שאני נוסע בטרמפ" שיפ ושנה שלמה לא נחראה, אז עשו לי שמת. בקושי הצלחתי לשכנע את אבא שלי שיניח לי לעשות מה שאני מבין, ושאתי עדיין צעיר ומותר לי לנסות ואין לי מה להפסיד.

שאלה: מה אתה עושה על הים?

תשובה: אני מלח כשיר נגר.

שאלה: מה האניה האחרונה ששרתת עליה?

תשובה: "תל-אביב".

שאלה: איך האניה הזו?

תשובה: לוכסוס! כמו בית מלון.

שאלה: ואיך ההרגשה שלך בעבודה ובין חברי הצוות?

תשובה: הכל בסדר גמור. אני עושה את העבודה שלי. לא מחפש צרות. אם הצוות טוב, ההרגשה שלי טובה. אם הצוות לא מוצלח, אז זה קצת לא נעים.

שאלה: מאז 1963 הספקת לראות קצת עולם?

תשובה: קצת יותר מקצת. הייתי באי-רופה. הייתי באמריקה הרבה פעמים. הייתי בהודו. בקוריאה. ביפן. הייתי בהרבה מאוד מקומות.

שאלה: אילו היו נותנים בידך את הבחירה, באיזה קו היית משיט את האניה עליה אתה עובד?

תשובה: צפון-אירופה. זה המקום אליו אני תמיד מתגעגע.

שאלה: איך מקבלים אותך בכפר, כשאתה תוור מהפלגה?

תשובה: טוב מאוד.

שאלה: ובאים לבקר אותך, לשמוע סיפורים?

תשובה: בטח שבאים. הבית מלא אור"חיים ושמה. ויושבים לפעמים כל הלילה ושומעים את הסיפורים שלי.

צנום, שיער בהיר, מקורול כלשהו ימבטים לוחטים. לפני 25 שנה נולד בכפר ירקא שבגליל. קוראים לו ג'מאל מוחמד אבו-טרוף והוא נימנה על אותו קומץ צעירים בני העדה הדרונית, אשר "שברו את המחסום" ויצאו אל הים. מקצוע הס"פנות הוא בבחינת חידוש ומהפכה בקרב עדה זו, אשר תפארתה על ההר והסלע, על החקלאות המסתור והמלאכה. אך מעורר לם לא טבלה, כמו שאומרים, את רגליה במים.

איש שיחננו לא קפץ ישר מהכפר הגרילי השגיא אל הים הגדול. ארבע שנים בקרוב בילה לפני כן בקיבוץ כפר-מנחם, במסגרת גרעין הכשרה דרוזי שאירגנה מפ"ם.

שאלה: מה עשיתם בקיבוץ?

תשובה: עבדנו ולמדנו. היינו שלר"שים וחמישה נערים, רובם דרוזים. מהכפר שלי היו עשרה. עבדנו במשק חמישה ימים בערך ובשאר הזמן למדנו.

שאלה: איך התייחסו אליכם?

תשובה: יוצא מן הכלל. לא היו שום בעיות. הרגשנו נפלא. אני, אישית, לא אשכח לעולם את ארבעת השנים הללו.

שאלה: ולאחר ארבעת השנים הללו, לאן הלכת?

תשובה: לחיפה, ללשכת הימאים. זה היה, נדמה לי, ב-1963.

שאלה: היית דרוזי ראשון ההולך לים?

תשובה: לא. קדמו לי דרוזים אחרים, שנים, או שלושה. משהו כזה.

שאלה: מה דחף אותך לנסות מולך בים?

תשובה: אני יודע?.. קצת אוונטורה, קצת סקרנות... אני צעיר. צריך לנסות, לראות.

שאלה: הצעירים?

תשובה: גם הזקנים, אבל מאוחר בלי" לה נשארים הצעירים. יכולים לשבת עד הבוקר ולשמוע. סוף-סוף אני מבקר במ"קומות כאלה שאפילו לא שמעו עליהם.

שאלה: אתה חושב שהסיפורים שלך השפיעו על מישהו מצעירים אלה שיפנה למקצוע הימאות?

תשובה: אני חושב שמהסיפורים שלי יצאו כבר שנים מצעירי הכפר אל הים. ונדמה לי, שהשלישי בדרך. זה אחי. הוא לא אומר כלום. אבל יש לי הרגשה שמת"בשל אצלו משהו.

שאלה: איך המשכורת? מצליחים לח"סוך?

תשובה: תלוי בבן אדם. יש כאלה שמפליגים לשנה וחוזרים רק עם החולצה והמכנסיים וגם זה לפעמים בקושי. ויש שיודעים איך להתנהג בנמלים ועל החוף וחוטכים הרבה.

שאלה: אתה אישית מצליח לחסוך?

תשובה: כן.

שאלה: ומה אתה עושה עם הכסף?

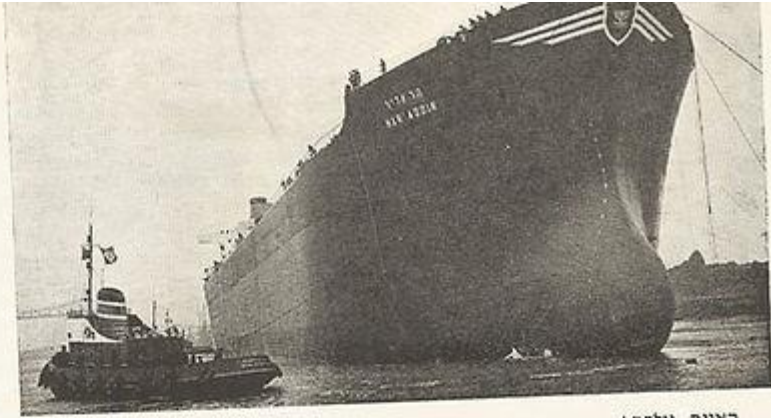
תשובה: מביא אותו הביתה.

שאלה: מה התכניות שלך הלאה?

תשובה: בינתיים, להמשיך בים.

...תחליקה בגאון המימה

A ship is born!

האניה נולדה!

"הר־אדיר" אונט

1. גב' ניטר בנצצה את בקבוק הסמפניה

"וייקרא שמך, 'הראדיר' ואלוהים יברך אותך ואת כל המפלגים עליך"... הגב' עליס ניטר מטיחה את בקבוק הסמפניה המסורתי בדופן האניה החדשה, 2500 עובדי מספנת, 'פרנס' מריעים ואניה חדשה יוצאת לדרך — 'הר אדיר' — אנית המשא הגדולה ביותר של צי הסוחר הישראלי.

אפילו הגשם השטוף והערפל האנגלי הטיפוסי של אותו יום, הראשון בנובמבר 1967, לא העיבו על חגיגות המאורע. שאלנו להרגשתה של הגב' ניטר שעה שהאניה עצומת הממדים החליקה אל תוך המים, 'רוצה הייתי' אמרה — 'שאנייה זו תגדיל ותפאר את צי הסוחר הישראלי ותתרום להאדרתו של הסחר בין ישראל וארצות תבל'...

היה, 'רגע חזק' מאין כמוהו, רגע של תחושת סיפוק וחדוות יצירה שיש לאלפי עובדי המספנה המריעים בראותם את שלמות מעשה ידיהם. תזמורת ניגנה, הדגל הישראלי התנופף במרץ ברוח ובגשם... אותה השקה ראשונה שלה, הזכירו לגב' ניטר, השקות אחרות, שבהן חזתה בעודה ילדה. מתי היה זה? נזכרה כיצד היו ילדי רוטרדאס שבהולנד יוצאים למלח לטמוח ולעלות בטקס השקתן של אניות חדשות. היו אלו טקסים צבעוניים וחגיגיים מאין כמוהם, מלאי עולץ. עכשיו נוספה אל העליונות הזו הידיעה כמה עמל וממון משקיעים בבניין אניה חדשה.

הפעם, במספנת 'פרנס', נצטרפו אליה בטקס ההשקה נער וילדה: ליאון, בנו של מר יעקב רקנאטי ורונה, בתו של מר הארי רקנאטי, מראשי קבוצת 'דיסקונט'. ואין זה דבר רגיל בהשקות, שילדים נוטלים בהן חלק כה פעיל. מעירה הגב' ניטר בהומור: 'בימינו אין לצערי השקות לעתים כה תכופות, שכן מידת התפוסה של האניות הולכת וגדלה משנה לשנה'...

אף על פי כן, 'הר אדיר' היא אניה ראשונה מהאניות שהוזמנו במספנת 'פרנס'. אניה שניה, אחות ל, 'הר אדיר' כבר נמצאת בתהליך בניה.

3. משמאל לימין: גב' ה. רקנאטי, מר א. ספירס, מר ב. אוסטרובסקי, מר מ. ב. ניטר

4. דחיפה קלה והנה האניה תחליק אל המים זו הפעם הראשונה

Printed in Israel

Har Addir ready for launching

„הר אדיר“ נכונה להשקה

...Majestically sliding into the water

נוספת שהוּסְקָה

ארוחת ערב שנערכה בהארוגאט לציון השקתה של „הר אדיר“ עמדה בסימן הימים האלה ובסימן השמחה לרגל השקתה של האניה החדשה. מר מ. ב. גיטר, חבר מועצת המנהלים של חברת „אל-יאם“, אשר נשא נאום לאחר זה של רעייתו, ציין כי היס הוא צורך חיים הכרחי לישראל, השואבת מן הסחר הימי את הכנסותיה.

- „מ/מ „הר אדיר“ הינה חוליה מקשרת ביחסים הכלכליים שבין ישראל לבריטניה“, אמר מר שטחה סורוקר, הנספח הכלכלי בשגרירות שלנו בלונדון. הנספח, שייצג את השגריר, אמר כי השקת אניית הצובר החדשה הינה תשובת ישראל לטיבועה של המשחתת „אילת“ עיי טילים מצריים. „לעומת כוח ההרס של הערבים, מצווה ישראל דווקא בימים אלה לבנות צי מטחרי שמניו לשלום“.
1. Mrs. A. Gitter getting ready to smash the bottle.
 2. From left to right: Mrs. H. Recanati, Mr. A. Spears, Mr. R. Ostrowski, Mr. M.B. Gitter.
 3. A last push and the ship slides into the water.
 4. A bouquet of flowers to Mrs Gitter.
 5. Reading from left to right: — A. Poslethwaite — Secretary, Furness; H. Rice — Financial Director, Furness; A.W. Race — Technical Director, Furness; C.Y. Gilroy — Senior Superintendent, MOC; T.C. Wilkinson — Superintendent, MOCL; R. Makin — Supervisory Electrician, MOCL.

2. ליד השלט המודיע על השקת הקרובה

6. מטמאל לימין : מר פוסטלוויט, מר ראיס, מר רויס, מר גילרוי, מר ווילקינסון, מר מקין

5. גבי גיטר מקבלת זרימחים למני טקס ההשקה

בראי עקנים

גם את הרכוש וגם אותי.

לווייתו של 1972...

ברכת „עד מאה ועשרים“ שלוחה
לבעלי יום ההולדת הבאים:

טאודור בוטיפן	חיים כהן
מירצה סקורצרו	דן קורן
אשר אבוטבול	יואל אורץ'
חיים גולדברג	דוד שטיינברג
יצחק לוי	נסים זכרי
גורג ילין	מרדכי פרימוביץ
נסים מיארה	יהודה לבקוביץ
מאיר שער	פנחס פרץ
אדנן גיררד	ויטריו זילברמן
מיכאל שולר	דן רוזנפלד
צבי שטראוסטן	עמוס פנחסי
אמנון דאודי	איסא אעוני
אברהם כהן	משה עיני
זאב דהאן	שלום הברי
יוסף סורגיס	פטר גורדון
ישי נפתלי	דן לרנן
יהודה אוחנה	זאב קראוס
מרדכי קופר	רומן חמלניצקי
יעקב דרור	אדוארד סלמה
טוביה הורן	יוסף רוזנצויג
אברהם גרביאן	מאיר בורשטיין
דניאל גרמיה	חיים קינן
יהודה בלווה	דוד חיטוביץ
חיים יפרח	פניאל כהן
מאוריסיו ברגר	שמואל קריספין
אילן שטיימן	שלמה דקל
אבי וייס	שמואל גרטמן
נחום דלונץ	שלום דהאן
רוני לוי	עמנואל יאיר לוי
זאב ביבלה	ציון מעוז
טוני אחביס	אשר גריצמן
נח זונבנד	מאיר ביטון
ישי ינאי	שלמה מנפק
ראובן רוזנראוך	חיים הממי

ימאים:

פרס של 10 דולאר ממתין לכם בעבור:

- צילום מוצלח
- כתבה מענינת

כתבו אל יומן „אליס“
וזכו בפרס המובטח לכם!

מגדרון

תעודות סמיכות נמסרו לאחרונה
לימאים הבאים:

א/מ „הריתבור“
עמוס כהן — אלחוטאי
משה אריב — מכונאי שלישי

א/מ „הריתרמל“
נתן ארונון — אלחוטאי

א/מ „הריתבשן“
דוד פרדי — מכונאי שני

א/מ „הריתבוקר“
אברהם קרמר — אלחוטאי

א/מ „הריתמירון“
יוסף לוי — מכונאי ראשי
רוני לוי — אלחוטאי

א/מ „הריתסיני“
שמואל שנהב — מכונאי שני

א/מ „הריתנען“
דורון הוכברג — אלחוטאי

א/מ „הריתרמון“
אפרים רוזנבלום — מכונאי שלישי
אלכסנדר אוליביאר — מכונאי שלישי

היתרי הפלגה נמסרו לאחרונה לימאים אלו:

א/מ „הריתגלעד“
זלמן מנדל — מכונאי שני
חיים בריגורא — חובל שלישי

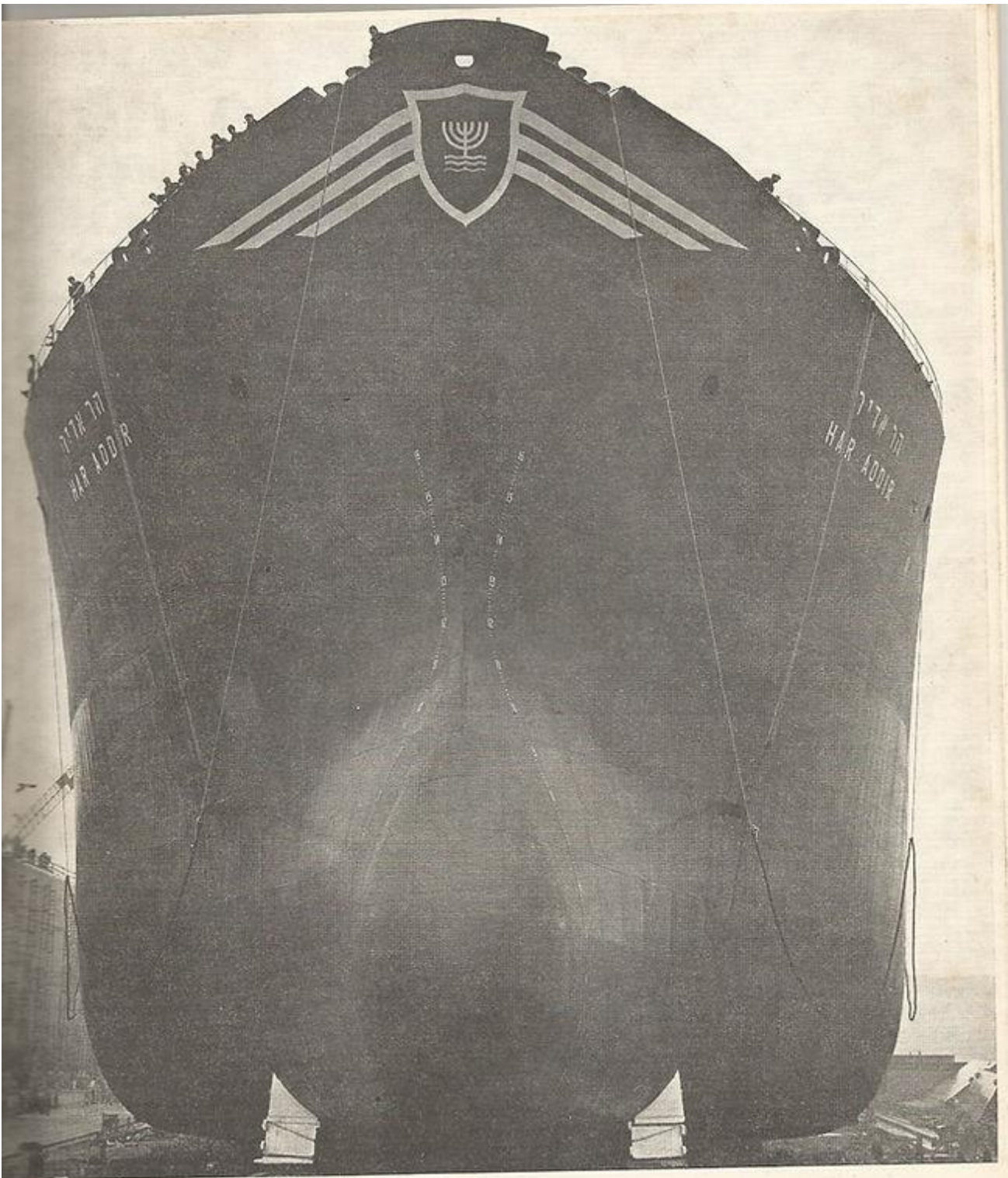
א/מ „הריתסיני“
ישראל לוריה — מכונאי שלישי
אמנון שאולוב — מכונאי רביעי

א/מ „הריתבור“
מירצה סקורצרו — מכונאי רביעי

א/מ „תליתאביב“
חיים מעוז — מכונאי ראשון

א/מ „הריתגלבע“
אמבר סבה — חובל שלישי

א/מ „הריתמירון“
דניאל נובק — מכונאי רביעי

The M/V Har Addir being launched at the Furness Shipyard

„הר אדיר“ מתנשאת במספנת „פרנס“ לסייג השקתה

EL YAM LOG

MAGAZINE FOR SEAGOING AND SHORE PERSONNEL
OF CARGO SHIPS "EL YAM" LTD.

Printed in Israel